

Eurooppalaiset yliopistoallianssit siirtyvät uuteen kehitysvaiheeseen

24.8.2026

Eurooppalaisten yliopistoallianssien ensimmäiset vuodet ovat kuluneet yhteistyörakenteiden rakentamiseen. Wienissä järjestetty European Universities Initiative: 2nd Research and Practice Symposium osoitti, että katse on nyt siirtymässä seuraavaan vaiheeseen: miten allianssit muuttavat jäsenkorkeakoulujaan ja millaista vaikuttavuutta ne pystyvät pitkällä aikavälillä osoittamaan. Myös SEAMK oli mukana symposiumissa.

European Universities Initiative: 2nd Research and Practice Symposium, Wien (kuva: Arendi E. Lambrechts, 2026).

Wirtschaftsuniversität Wienissä 2.–3.7.2026 järjestetty symposium kokosi yhteen eurooppalaisten yliopistoallianssien tutkijoita, kehittäjiä, allianssien johtoa ja korkeakoulupolitiikan asiantuntijoita. Kahden päivän aikana kuultiin lähes 70 tutkimusesitystä, joiden yhteisenä teemana oli eurooppalaisten yliopistoallianssien seuraava kehitysvaihe: miten yhteistyö muuttuu pysyviksi rakenteiksi ja miten sen vaikutuksia voidaan osoittaa tutkimuksen avulla.

Symposiumin avauspuheenvuorossa professori Manja Klemenčič nosti esiin opiskelijoiden toimijuuden (student agency) yhtenä allianssien keskeisistä tavoitteista. Päätöspäivän keynote-luennolla professori Jelena Branković puolestaan muistutti, että allianssien todellisia vaikutuksia ei voida arvioida pelkästään määrällisillä tunnusluvuilla. Molemmat puheenvuorot vahvistivat samaa viestiä: eurooppalaiset yliopistoallianssit on nähtävä pitkäjänteisinä institutionaalisina uudistuksina, ei vain määräaikaisina hankkeina.

Vaikuttavuuden osoittaminen on seuraava suuri haaste

Useissa tutkimuksissa ja paneelikeskusteluissa todettiin, että opiskelija- ja henkilöstöliikkuvuus tai yhteisten koulutusten määrä kuvaavat vain osaa allianssien työstä. Yhä enemmän kiinnostusta kohdistuu siihen, miten allianssit muuttavat korkeakoulujen strategioita, johtamista, tutkimus- ja innovaatiotoimintaa sekä organisaatiokulttuuria. Samalla kehitetään uusia arviointimenetelmiä, joilla pitkän aikavälin institutionaalinen

muutos voidaan tehdä näkyväksi.

Tutkimus tuottaa ensimmäisiä näyttöjä muutoksesta

Länsi-Balkanin korkeakouluja käsittelevässä tutkimuksessa havaittiin, että osallistuminen eurooppalaisiin yliopistoalliansseihin vahvistaa strategista kehittämistä, kansainvälistä yhteistyötä ja korkeakoulujen institutionaalista uudistumista. Tutkimus kuitenkin korosti, että syvälliset organisatoriset muutokset edellyttävät pitkäjänteistä yhteistyötä ja riittävää aikaa.

PPMI:n tutkimuksessa arvioitiin ensimmäisen aallon eurooppalaisia yliopistoalliansseja HEInnovate-viitekehyksen avulla. Tulosten mukaan allianssit ovat onnistuneet erityisesti yrittäjämäisen opetuksen, haasteperustaisen oppimisen ja yhteisten koulutuskokonaisuuksien kehittämisessä. Sen sijaan vaikuttavuuden systemaattinen arviointi sekä yhteiset johtamis- ja hallintomallit ovat edelleen kehittämisen kohteita.

Yhteinen tutkimusidentiteetti vahvistaa eurooppalaista näkyvyyttä

Yksi symposiumin kiinnostavimmista käytännön esimerkeistä tuli European University of Technology (EUt+) -allianssista. Allianssi on ottanut käyttöön yhteisen tutkimusaffiliaation, jossa tutkijan julkaisu tunnistetaan sekä hänen oman korkeakoulunsa että EUt+-allianssin julkaisuksi. Näin julkaisut kertyvät myös yhteiseen tutkimusprofiiliin esimerkiksi Scopuksessa.

EUt+:n institutionaaliseksi kotipaikaksi on määritelty Euroopan unioni, mikä korostaa allianssia eurooppalaisena tutkimustoimijana yksittäisten kansallisten korkeakoulujen sijaan. Yhteisen tutkimusidentiteetin tavoitteena on vahvistaa eurooppalaisen tutkimuksen näkyvyyttä ja kilpailukykyä suhteessa maailman suuriin tutkimustoimijoihin. EUt+-allianssin mukaan yhteisen affiliaatiomallin käyttöönotto kasvatti allianssin nimissä tunnistettujen Scopus-julkaisujen määrän kuudesta vuonna 2024 yhteensä 126 julkaisuun vuonna 2025.

SEAMK mukana kansainvälisessä tutkimuskeskustelussa

SEAMK osallistui symposiumiin esittelemällä tutkimussuunnitelman, jossa tarkastellaan HEROES European University Alliancen vaikutuksia jäsenkorkeakoulujen uudistumiseen yrittäjämäisen korkeakoulun näkökulmasta. Esitys täydensi hyvin symposiumin keskustelua eurooppalaisten yliopistoallianssien pitkäaikaisista vaikutuksista ja toi samalla näkyväksi SEAMKin aktiivisen roolin kansainvälisessä

tutkimuskeskustelussa.

Seuraava ohjelmakausi haastaa allianssit profiloitumaan

Symposiumin keskusteluissa nousi vahvasti esiin myös eurooppalaisten yliopistoallianssien tulevaisuuden rahoitus. Yhä useammin arvioitiin, että seuraavalla ohjelmakaudella pelkkä osallistuminen allianssiin ei enää riitä, vaan rahoituksessa voidaan painottaa nykyistä enemmän allianssien omia vahvuuksia ja eurooppalaista lisäarvoa.

Tällä hetkellä monet allianssit kehittävät samankaltaisia teemoja, kuten koulutusta, tutkimusyhteistyötä, liikkuvuutta ja alueellista vaikuttavuutta. Jatkossa ratkaisevaa voi olla se, miten selkeästi kukin allianssi pystyy osoittamaan oman strategisen profiilinsa, temaattisen vahvuutensa ja yhteisen eurooppalaisen osaamisensa. Tämä on ajankohtainen kysymys myös HEROES-allianssille, joka rakentaa parhaillaan omaa pitkän aikavälin profiiliaan.

Tutkimus tukee myös allianssien strategista kehittämistä

Wienin symposium osoitti, että eurooppalaisten yliopistoallianssien tutkimus on siirtymässä uuteen vaiheeseen. Ensimmäiset vuodet ovat keskittyneet yhteistyörakenteiden luomiseen, kun taas seuraavaksi huomio kohdistuu niiden pitkäaikaisiin vaikutuksiin. Tutkimuksella on tässä keskeinen rooli: sen avulla voidaan tunnistaa toimivimmat käytännöt, tukea allianssien strategista kehittämistä ja tuottaa näyttöä siitä, miten eurooppalainen korkeakouluyhteistyö vahvistaa koulutusta, tutkimusta, innovaatiotoimintaa ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Anne-Maria Mäkelä
Erityisasiantuntija, kansainvälinen TKI-toiminta ja verkostot
SEAMK

Anne-Maria Mäkelä toimii SEAMKissa erityisasiantuntijana kansainvälisessä TKI-toiminnassa ja verkostoissa. Hänellä on yli 25 vuoden kokemus kansainvälisestä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnasta, EU-rahoituksesta sekä strategisten kumppanuuksien rakentamisesta. Hänen asiantuntemuksensa kattaa erityisesti eurooppalaiset yliopistoallianssit, tutkimus- ja innovaatiohankkeiden valmistelun sekä korkeakoulujen strategisen kehittämisen.